

3 Uusimaa

Taulukko 2. Avainluvut Uudellamaalla.

	Tuoreimman tiedon ajankohta	Tuorein tieto	Vuosi sitten	Viisi vuotta sitten	Muutos vuodessa	Muutos viidessä vuodessa
Väkiluku	2022	1 733 033	1 714 741	1 655 624	1,1 %	4,7 %
Työttömät työnhakijat laskentapäivänä	helmikuu 2023	83 912	89 388	89 642	-6,1 %	-6,4 %
Alle 25-v. työttömät työnhakijat	helmikuu 2023	7 104	7 924	8 668	-10,3 %	-18,0 %
Pitkäaikaistyöttömät	helmikuu 2023	33 348	41 116	36 827	-18,9 %	-9,4 %
Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta	helmikuu 2023	9,4	10,1	10,6	-0,7 %-yks.	-1,2 %-yks.
Uudet avoimet työpaikat kuukauden aikana	helmikuu 2023	27 119	39 906	18 092	-32,0 %	49,9 %

Yleiskuva alueen tilanteesta ja näkymistä

Uudenmaan alue muodostaa lähes 40 % Suomen bruttokansantuotteesta ja Uudella-
maalla korkeakoulutettujen osuus väestöstä on Suomen suurin. Uudenmaan alue koostuu
26:sta väkiluvultaan ja elinkeinorakenteeltaan hyvin erilaisesta kunnasta. Osa kunnista on
kaksikielisiä. Suomen vieraskielisistä 58 % asuu Uudellamaalla.

Tilastokeskuksen tilastojen mukaan Uudenmaan väkiluku oli tammikuussa 2023 1,7 mil-
joonaa, joista 665 000 asui Helsingissä, 306 000 Espoossa ja 243 000 Vantaalla. Uudenmaan
väestöluvultaan pienimmät kunnat ovat Lapinjärvi (2 500 asukasta), Myrskylä (1 800 asu-
kasta) ja Pukkila (1 800 asukasta). Huomattavaa on, että vuonna 2021 Uudenmaalta muutti
enemmän väkeä pois kuin mitä Suomen muista maakunnista saapui. Väestö kasvoi siis
ainoastaan luonnollisen väestönlisäyksen ja maahanmuuton tuloksena.

Uudenmaan väestöennuste vuodelle 2040 on 1,9 miljoonaa asukasta. Väestökasvun arvioidaan kohdistuvan erityisesti pääkaupunkiseudulle sekä Järvenpäähän, Sipooseen ja Nurmijärvelle. Väestön ennustetaan vähenevän eniten Lohjalla, Raaseporissa ja Hangossa. Uudenmaan väestörakenne on muuta maata nuorempaa, eli alle 40-vuotiaita työikäisiä on Uudellamaalla erityisen paljon.

Uudenmaan seuduilla näkyy erikoistuminen eri toimialoille. Pääkaupunkiseudulla on informaatio- ja liike-elämän palveluiden keskittymä. Teollisuuden osuus työpaikoista on pienempi kuin muilla alueilla, muuta pääkaupunkiseudulta löytyy kuitenkin esimerkiksi elektroniikka- ja sähköteollisuutta sekä elintarviketeollisuutta.

KUUMA-alueella logistiikka on vahvassa asemassa. Länsi-Uudenmaan alue on erikoistunut teollisuudessa metalli- ja öljytuotteiden jalostukseen ja valmistukseen. Itä-Uudellamaalla Porvoon Kilpilahti on Pohjoismaiden suurin öljynjalostuksen ja petrokemian teollisuuden keskittymä.

Palvelusektorin lähdettyä toipumaan koronakriisistä keväällä 2022 työllisyystilanne Uudellamaalla parani ripeästi. Kuten koko maassa, myös Uudellamaalla työllisyysaste nousi vuonna 2022, ja vuoden viimeisellä neljänneksellä se oli 76,1 % (73,8 % koko maassa). Yritykset selvisivät Venäjän hyökkäyssodan alkamisesta ja kauppasuhteiden katkeamisesta, eikä tässä suhteessa näkynyt merkittäviä vaikutuksia maakunnan työllisyyteen.

Valtiovarainministeriö ennusti kuitenkin jo syksyllä hidastuvaa talouskasvua vuodelle 2023. Näkymien heikkenemisestä alkuvuonna kertoo, että TE-toimistoon ilmoitettujen muutosneuvottelujen määrässä on selvää kasvua edellisvuoteen verrattuna. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että yritykset ovat sisäistäneet työvoiman saatavuuden haasteet ja yrittävät pitää osaajista kiinni mahdollisimman pitkälle. Hallinto- ja tukipalveluista etsitään säästöjä, mutta suorittavan työn tekijöistä koetetaan pitää kiinni. Työttömyyden lasku onkin jatkunut Uudellamaalla alkuvuonna 2023, vaikka useissa maakunnissa lasku pysähtyi ja joissakin työttömyys kääntyi jopa hienoiseen nousuun.

Tilastokeskuksen mukaan Uudenmaan kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä euroestimaatteina 68,9 miljardia. Pandemiaa edeltävään tasoon verrattuna se on 30 % enemmän kuin vuoden 2019 ensimmäisellä kvartaalilla, ja vuoden 2021 tasoon verrattuna toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 18,4 %. Vaikka siis tunnelmia alkuvuonna 2023 leimaa epävarmuus ja varovaisuus, yritysten lähtötilanne on kuitenkin vuoden 2022 jäljiltä varsin vahva.

Elinkeinoelämän näkymät vaihtelevat Uudellamaalla osin alueellisesti, mutta myös toimialojen sisällä riippuen esimerkiksi siitä, millaisia raaka-aineita yritys tarvitsee, mikä niiden maailmanmarkkinahinta on, millainen sähkösopimus yrityksellä on ja onko yritys sellaisessa toimitusketjussa, jossa kysyntää riittää. Esimerkiksi Patrian alihankintaketjussa olevilla tilanne on erittäin hyvä.

Alueasiantuntijat toivat pääkaupunkiseudun yrityskentältä huolestuneempia viestejä kuin pääkaupunkiseudun ulkopuolella, jossa tunnelmat olivat vakaammat. Pääkaupunkiseudulla rakennusalan tilanne oli selkeästi huonompi kuin muiden toimialojen. Reuna-alueilla taas vähäiset julkiset yhteydet ja heikko poikittaisliikenne hankaloittavat elinkeinoelämän tilannetta.

Elinkeinoelämän tilanne ja näkymät

Uudellamaalla yritysten suhdanneodotukset ovat vaisut. Odotuksia kuvaava saldoluku on -30, mikä on lähellä koko maan keskiarvoa. Aiemmin ammattityövoiman saatavuus oli suurin kasvun este, mutta alkuvuonna 2023 heikko kysyntä on kirinyt selkeälle ykkösijalle sekä valtakunnallisesti että Uudellamaalla Elinkeinoelämän keskusliiton tammikuussa 2023 julkaistun suhdannetiedustelun mukaan.

Espoossa, missä perinteisesti yritysten odotukset tulevalle ovat olleet pääkaupunkiseudun parhaat, suhdanneodotukset olivat Espoon Yrittäjien kyselyn mukaan alkuvuodesta alimmillaan sitten vuoden 2009 ja investointinäkymät alimmillaan sitten vuoden 2012.

Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota vaikutti koko Suomeen muun muassa energian hintojen nousuna. Uudellamaalla erityinen vaikutus on ollut Venäjän ylilentokiellolla ja nopeiden Aasian reittien katkeamisella. Tästä syystä Finnair aloitti syksyllä 2022 muutosneuvottelut, sillä yhtiö varautuu pysyvämpään lentojen vähenemiseen. Kansainvälisten matkustajien määrä Helsinki-Vantaan lentokentällä oli hyvästä kehityksestä huolimatta vuonna 2022 vielä 60 prosenttia siitä, mitä se oli vuonna 2019. Vielä ei ole selvillä, miten hyvin ilmailuala pystyy uudistumaan tilanteessa. Lentokentän vaikutus on suuri etenkin Vantaan alueelle ja toisaalta koko Suomen ilmailualan kehitykselle. Suomen ilmailukenteen työpaikoista 96 % sijaitsee Vantaalla.

Venäjän hyökkäyssodan vauhdittama irtaantuminen fossiilisista polttoaineista ja nopeutunut vihreä siirtyminen on lisännyt kysyntää suomalaiselle teknologian osaamiselle. Geopolitiikka vaikuttaa Suomen eduksi myös siinä, että yritykset ovat viime vuosien kriisien seurauksena alkaneet tarkastella tuotantoketjujensa toimitusvarmuutta tästä näkökulmasta, mikä näkyy positiivisesti alihankintana kotimaisista pk-yrityksistä. Ylipäätään positiivista on, että pelätystä kriisitalvesta selvittiin energian hintojen suhteen paljon vähemmällä kuin oli etukäteen pelätty eikä sähkökatkoja tullut.

Meriliikenteeseen vihreä siirtymä vaikuttaa siten, että liikennöitsijät ajavat nyt suuremmilla, hitaammilla ja vähäpäästöisemmillä ro-ro-aluksilla. Hangon sataman kilpailusema on tästä syystä parantunut. Laivoille on enemmän tilaa ja matka Keski-Eurooppaan on lyhyempi kuin Vuosaaresta. Ongelmana on, että Suomen viennistä ja tuonnista suuri osa kulkee valtateiden 51 ja 52 kautta, joiden kunto on huolestuttavan heikko. Riskialtista on, että isoja kemikaalikuljetuksia kulkee niiden kautta, ja niillä on usein läheltä piti -tilanteita. Hanko-Hyvinkää radan sähköistys tuonee ainakin osittain helpotusta valmistuessaan vuonna 2024. Raidehanke on joka tapauksessa tärkeä Hangon sataman kasvumahdollisuuksille.

Yritysten varovaisuudesta huolimatta positiivisiakin signaaleja on ilmassa. Ulkomaankaupan suhteen positiivinen merkki on, että vuonna 2022 Helsingin sataman kautta kulki enemmän tavaraa kuin koskaan aiemmin. Maaliskuussa 2023 Etna ennustikin ulkomaankauppaan hienoista 1,2 prosentin kasvua vuodelle 2023, vaikka BKT:n odotetaan lievästi supistuvan.

Alueen elinkeinoelämän asiantuntijat toivat esille, että vihreä siirtymä tarjoaa mahdollisuuksia kunnille houkutella alueelle investointeja sekä yrityksille useilla toimialoilla. Ensimmäisessä aallossa energiateollisuus näyttää suuntaa, ja sieltä vaikutuksen ulottuvat suunnittelutoimistojen kautta laitteita valmistavien teollisuusyritysten tilauksiin ja siitä edelleen korjaus- ja huoltopuolelle asti. Yhdysvaltain isosta vihreän siirtymän investointiohjelmasta odotetaan vetoapua myös eurooppalaisille yrityksille alihankinnan muodossa. Yhdysvaltojen 360 miljardin dollarin IRA-ilmastolakipaketista odotetaan toisaalta vetoapua eurooppalaisille yrityksille, toisaalta se on herättänyt myös huolta. Vastauksena tähän tammi-helmikuun vaihteessa 2023 komissio esitteli EU:n oman investointipaketin, jonka tavoitteena on parantaa päästöttömän teollisuuden kilpailukykyä.

Vuosaassa Helenin biolämpölaitos alkoi tuottaa joulukuussa 2022 energiaa kaukolämpöverkkoon. Sen tuottama kaukolämmön energia vastaa noin neljännestä Helenin kaukolämmön tuotannosta. Vantaan energialla vireillä olevia hankkeita ovat biokaasulaitos ja synteettisen metaanin tuotanto.

Hyvinkäällä panostetaan vihreään kaukolämpöön, joka toteutuu täydessä mitassa vuoteen 2025 mennessä. Kuusankoski Oy:n keksintö tuulimyllyjen lapojen valmistamiseksi kierrätysmateriaalista on innovaatio, jolta odotetaan myös merkittäviä työllisyysvaikutuksia Keski-Uudenmaan alueella.

Vihreä siirtymä ja geopolitiikan uudet painotukset ovat avittaneet myös Länsi-Uudellamaalla yrityksiä. Inkooseen suunnitellusta vihreän teräksen tehtaan hankkeesta johdon rekrytoinnit on tehty, mutta tästä on vielä matkaa hankkeen käynnistymiseen täydessä mittakaavassa.

Osalla teollisuudenaloista kysyntä on kuitenkin hiljentynyt. Länsi-Uudenmaan asiantuntijat kertoivat joidenkin valmistavan teollisuuden yritysten lomauttaneen väkeä, mutta yleisempi tapa reagoida hiljaisempaan kysyntään on laittaa tuotantoa alas esim. sairauspoissaolojen vuoksi ja tehdä tilauskantaa valmiiksi verkkaisempaan tahtiin. Tuotantoa suunnitellaan lyhyissä sykleissä mm. komponenttien saatavuuden mukaan parin viikon jaksoissa, mikä ei ole tietenkään optimaalinen tilanne.

Teollisuudessa heikentyvän kysynnän vaikutuksia puskuroid hyvin täytetyt tilauskannat, jolloin negatiiviset odotukset realisoituvat vasta myöhemmin, ellei maailmantaloudessa tapahdu käännettä parempaan.

Suomessa rakennusinvestoinnit ovat olleet 2000-luvun alusta asti korkeammalla tasolla suhteessa BKT:hen kuin muissa EU-maissa. Vuonna 2022 koko maassa rakentaminen kasvoi 1,5 %, mikä johtuu uudisrakentamisen edeltävästä työmäärästä. Vuoden sisäinen kasvu jäi Rakennusteollisuuden maaliskuussa 2023 julkaistun suhdannekatsauksen mukaan niukaksi.

Rakennusteollisuudessa korkomarkkinat ja nousevat kustannukset vaikuttavat asuntorakentamiseen. Asuntorakentaminen jarrutti voimakkaasti Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen. Käynnistyneiden lupaprosessien vähentyminen vuoden 2022 aikana ennakoi myös rakentamisen vähenemistä seuraavan puolen vuoden päähän. Erityisesti alan pienemmät yritykset ovat ongelmissa, mutta keskisuuriakin on jo kaatunut. Rakennusteollisuuden suhdannekatsauksen mukaan pääkaupunkiseudulla hienoinen positiivinen signaali on muiden kuin asuntorakentamisen hankkeiden lupien kasvu tammikuussa 2023.

Rakentamisen suhteen Uudenmaan alueet kuitenkin eroavat toisistaan, sillä pääkaupunkiseudun ulkopuolella rakennusalan tilanne ei näyttänyt alueen asiantuntijoiden mukaan aivan yhtä negatiiviselta. Keski-Uudellamaalla, muun muassa Hyvinkäällä, tonttimaata myydään yhä ja rakennetaan uutta. Suunnittelutoimistoissa hiljeneminen näkyy kuitenkin jo. Korjauspuolella suuri vaikutus on nyt korkotasolla, mikä jarruttaa taloyhtiöitä korjausrakentamisessa, vaikka tarve olisikin selkeä. Länsi-Uudellamaalla kunnat haluaisivat rakentaa kerrostaloja ja edullisia asuntoja työnteekijöille, mutta ongelmana tällä hetkellä on, että rakennusyhtiöt eivät ole kiinnostuneita aloittamaan projekteja. Itä-Uudellamaalla rakentaminen on hieman hiljentynyt, mutta kriisitunnelmaa ei ole. Askolassa on rakennusteollisuuteen kytkeytyvää alihankintaa ja siellä näkyy alan avoimissa työpaikoissa jonkin verran vähenemistä.

Uudenmaan matkailu kärsii yhä Venäjän ylilentokiellosta ja Aasian matkailun puuttumisesta. Toisin kuin Lapin matkailu, Uudenmaan kohteet eivät vedä samalla tavoin turisteja Keski-Euroopasta. Vuonna 2022 Helsingin alueella ulkomaiset yöpymiset olivat 66 % vuoden 2019 tasosta ja muualla Uudellamaalla 51 % pandemiaa edeltävästä tasosta.

Tulevan kesän näkymät matkailun osalta ovat vielä kysymysmerkki, vaikka muun muassa Helsinki panostaa kulttuuritarjontaan. Länsi-Uudellamaalla odotetaan vilkasta kesää, mutta työvoiman saatavuus saattaa olla rajoitteena. Esimerkiksi kausityöntekijöiden on vaikea löytää Hangosta asuntoa riittävän läheltä työpaikkaa.

Palveluiden kysynnän on odotettu hiipuvan ostovoiman heikkenemisen myötä, mutta alueasiantuntijat totesivat, etteivät ole kuulleet tästä kentältä mitenkään laajamittaisesti viestiä. Vaikka lisäksi nousevien kustannusten vuoksi hintojakin on jouduttu jonkin verran nostamaan, asiakkaat eivät ole kadonneet.

Vaikuttaa siltä, että ostovoiman heikentyminen on vaikuttanut yllättävän vähän kysyntään ravintola- ja palvelualoilla. Tämä on merkki siitä, että ainakin tietty joukko ihmisiä on tottunut käyttämään palveluita, eikä kovin herkästi lähde muuttamaan kulutuskäyttäytymistään. Lisäksi osa palveluista perustuu jatkuvaan toimitukseen, mikä vähentää suhdanneherkkyyttä.

Itä-Uudellamaalla elinkeinoelämän näkymät ovat vakaat ja hyvät, ja yrityskantaa tulee lisää. Porvoossa kuitenkin huolestuttaa keskustan alueelle tärkeiden kivijalkakauppojen tulevaisuus. Vaikuttaa siltä, etteivät nuoret yrittäjät ole kovin kiinnostuneita kivijalkatoiminnasta, vaan mieluummin tekevät bisnestä verkossa. Alueella merkittävä asia on Loviisan ydinvoimalan 20 vuoden jatkolupa. Sen vaikutus heijastuu erityisesti majoituspalveluihin, jonne tarkastustyöntekijät asettuvat työjaksojen ajaksi.

Etlä ennustaa kevään 2023 Suhdanne-julkaisussa yksityisen kulutuksen supistuvan tänä vuonna 0,5 %. Kuluttajahinnat nousevat yhä, mutta eivät niin paljon kuin viime vuonna. Loppuvuodesta 2023 kulutuksen odotetaan piristyvän ja seuraavalle vuodelle ennakoidaan kasvua prosentin verran.

Kuluttajabarometrin mukaan ihmisten luottamus on kuitenkin keväällä 2023 parantunut viime vuodesta ja pääkaupunkiseudulla luottamus on hieman parempaa kuin maassa keskimäärin.

Kaupan alalla on joitakin muutosneuvotteluja käynnissä, mutta toisaalta alan uusin palkkatarkaus viestii, että työvoimasta aiotaan pitää kiinni. Keski-Uudellemaalle on tulossa uusia liikkeitä, muun muassa Hyvinkäälle Biltoma ja Tuusulan Hyrylään Prisma, mikä todennäköisesti tuo alueelle myös muita kaupan toimijoita.

Keski-Uudenmaan kunnissa korostuu logistiikkasektori, kaupanala sekä konepaja- ja elintarviketeollisuus. Alueen asiantuntijoiden mukaan näkymät ovat tällä hetkellä näillä toimialoilla valtaosin positiiviset ja uusia investointeja on käynnissä. Muun muassa Hyvinkäällä on käynnissä Keskon logistiikkahankkeiden lisäksi Ahlsellin ja Brandtin hankkeet.

Työmarkkinoiden tilanne ja näkymät

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Tilastokeskus selvittävät säännöllisesti työnantajien kokemuksia rekrytointivaikeuksista. Rekrytointiongelmien vaivaavat Uuttamaata kuten koko Suomea. Viime vuonna 53 % työnantajista Uudellamaalla ilmoitti kokeneensa ongelmia työntekijöiden löytämisessä, mikä vastaa koko maan tasoa. Kymmenen vuotta aiemmin rekrytointiongelmista kertoi 35 % työnantajista Uudellamaalla ja 31 % koko Suomessa.

Uudenmaan työttömyysaste oli alkuvuodesta 2023 9,4 %, mikä on hieman koko maan tasoa parempi (9,7 %). Toisaalta Uudenmaan työttömyysaste ennen pandemiaa oli 8,2 %, mikä oli silloista koko maan tasoa selvästi parempi. Tälle tasolle ei hyvästä kehityksestä huolimatta olla vielä päästy. Lisäksi ulkomaalaisten työttömyys on kääntynyt nousuun alkuvuodesta.

Alkuvuodesta 2023 OP:n suuryrityskyselyn mukaan yrityksen eivät pyri tulevana vuonna kasvuun, vaan turvaamaan jatkuvuuden toimintaa tehostamalla. Se tarkoittaa useimmissa tapauksissa kuitenkin muita toimenpiteitä kuin irtisanomisia, sillä ammattitaitoisista työntekijöistä kilpaillaan yhä ja heistä yritetään pitää kiinni.

Kevään 2023 Pk-yritysbarmetrissä 24 % yrityksistä Uudellamaalla ilmoitti tarpeesta sopeuttaa toimintaa tulevana vuonna. Edellisenä keväänä osuus oli ollut 15 %. Keinovaikeimasta lomautukset olivat kärjessä, mutta tilanne oli sama edellisvuonnakin. Irtisanomisia harkitsi nyt yhä useampi samoin kuin työaikajärjestelyjä.

Elinkeinoelämän keskusliiton tammikuussa 2023 julkaistussa suhdannebarometrissa henkilöstömäärän suhteen Uudenmaan saldoluku on 0, eli henkilöstömäärän odotetaan pysyvän ennallaan seuraavan kolmen kuukauden aikana. Pk-yritysbarmetrissä tulokset ovat samansuuntaisia muualla Uudellamaalla, pääkaupunkiseudulla henkilöstömäärässä odotettiin jopa hieman nousua.

Muutosneuvottelujen osalta tuki- ja hallintopalvelut sekä rakennusala korostuvat. Tämä korreloi myös avointen työpaikkojen suhteen, joissa Uudellamaalla asiantuntijatehtävät sekä toimisto- ja asiakaspalvelutehtävät ovat tulleet nopeasti alaspäin. Samoin rakennusalan avoimet paikat ovat vähentyneet nopeasti. Helmikuussa 2023 kaikissa näissä ammatiryhmissä laskua oli yli 40 % viime vuodesta. Uudellamaalla avointen paikkojen lasku on ollut selvästi reilumpaa kuin koko maan tasolla.

Sote-alalla odotettavissa paljon rekrytointitarpeita, kun hyvinvointialueet ovat päässeet alkukäynnistelystä eteenpäin kevään mittaan. Heti tammikuussa 2023 uusia avoimia sote-alan paikkoja oli Uudellamaalla yli 6 000, mikä on enemmän kuin kertaakaan viiteen vuoteen.

IT-alan osalta alueen asiantuntijat arvioivat, että ”villeimmät vuodet” ovat takana. Aiemmin väkeä palkattiin niin paljon, että kriteerit saattoivat olla löyhemmät. Nyt pyritään enemmänkin huolehtimaan yrityksen pitovoimasta, jotta osaajat ovat tallella sitten kun käänne parempaan tapahtuu. Yritykset ovat oppineet kantapään kautta viime vuosina, minkälainen kasvun este osaajapula voi todella olla. Kynnys muutosneuvotteluiden aloittamiselle on korkea, vaikka talouden luvut näyttäisivät siltä, että tarvetta voisi olla.

Pääkaupunkiseudulla työllisyyden asiantuntijoita huolestuttaa pitkäaikaistyöttömyyden sitkeys, nuorten mielenterveyshaasteet sekä työllisyystilanne, jos talous heikentyy. Myös työntekijöiden jaksaminen työvoimapulan oloissa herättää huolta. Monin paikoin sosiaali- ja terveys- sekä palvelualalla työntekijät joutuvat venymään ja paikkaamaan puuttuvaa henkilöstöä sekä perehdyttämään kokemattomampia samaan aikaan.

KUUMA-alueella panostetaan vieraskielisten työllistämiseen muun muassa logistiikka-alalla. Vieraskielisten, erityisesti ukrainalaisten ja venäläisten, sekä nuorten ja osatyökykyisten työllistämässä tarvittaisiin kuitenkin enemmän työssä mukana olevia valmentajia, yleisperhdyttäjiä sekä muita käytännön tukitoimia. Pitkäaikaistyöttömyyden hoitamista vaikeuttavat nyt välityömarkkinoiden ja hyvinvointialueiden yhteistyön alkukankeudet.

Länsi-Uudellamaalla on pulaa työntekijöistä kahviloissa ja ravintoloissa. Alueelta puuttuu edullisia asuntoja ja joukkoliikenneyhteydet ovat huonot ja bussilippujen hinnat melko kalliita. Myös oman auton kustannukset nousevat nopeasti yli kipurajan matalapalkkaisilla aloilla. Lisäksi nuoret eivät välttämättä edes hanki ajokorttia. Hoitoalalle helpotusta tuo se, että Novian koulutuksia on saatu Raaseporiin ja siellä pystytään nyt kouluttamaan muun muassa kaksikielisiä sairaanhoitajia.

Kaiken kaikkiaan sekä Itä- että Länsi-Uudellamaalla heikot julkiset liikenneyhteydet vaikeuttavat sekä työntekijöiden löytämistä että koulutuspaikkojen täyttämistä, mikä tietysti pahentaa entisestään rekrytointiongelmia. Keski-Uudellamaalla käydään etenkin logistiikka-alalla kovaa kilpailua työvoimasta, ja niillä, joiden sijainti ei ole radan varressa, on vaikeampi tilanne. Kaupan alalla ennakoidaan Tuusulan seudulle työvoimapulaa.

Porvoossa elinvoimainen kivijalkakauppa on tärkeä matkailun ja alueen vetovoiman kannalta. Alueen asiantuntijoita kuitenkin huolestuttaa työntekijöiden saatavuus sekä toiminnan jatkuvuus, sillä nuoret yrittäjät vaikuttavat suuntautuvan enemmän digiin kuin kivijalkaan.

Lähitulevaisuudessa Itä-Uudellamaalla tarvitaan asentajia energia-alalle. Maalämpöpumpputyritys Loval tarvitsee metallialan osaajia, mutta työ niin spesifiä, että yritys joutunee kouluttamaan itse tekijät. Neste varautuu rekrytoimaan työvoimaa ulkomailta. Itä-Uusimaa

on saanut teollisuuteen työvoimaa maakuntarajan takaa Kotkasta, mutta Kotkaan tuleva akkutehdas saattaa vaikeuttaa tilannetta merkittävästi, kun alan osaajat löytävät työtä lähempääkin.

Vihreän siirtymän hankkeissa ratkaiseva tekijä on ollut pitkälti tonttien saatavuus, mutta todennäköisesti jatkossa alan investointipäätöksissä katsotaan yhä enemmän sitä, missä on osaavaa työvoimaa. Itä-Uudenmaan arvioidaan olevan tässä hyvässä asemassa: yliopistot ovat suhteellisen lähellä ja Porvoosta löytyy ammatti- ja ammattikorkeakoulu.

Kehityssuuntia koskevat arviot

Uusimaa	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	0	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	0	0	0
Työvoiman saatavuus	-	0	-
Arviointiaskeittok: (+ +) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (- -) paljon heikompi			

Helsingin seutukunta Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Karkkila, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lohja, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa, Vihti	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	-	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	0	0	0
Työvoiman saatavuus	-	0	0
Arviointiaskeittok: (+ +) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (- -) paljon heikompi			

Raaseporin seutukunta Hanko, Inkoo, Raasepori	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	0	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	0	+
Työvoiman saatavuus	-	-	-
Arviointiasiat: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			
Porvoon seutukunta Askola, Myrskylä, Porvoo, Pukkila	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	0	+
Työvoiman saatavuus	-	-	-
Arviointiasiat: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			
Loviisan seutukunta Lapinjärvi, Loviisa	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä ja rakenne	+	0	+
Työvoiman saatavuus	-	-	-
Arviointiasiat: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (-) heikompi, (--) paljon heikompi			